

Wykładnia pojęć:

1. **Wykształcenie średnie** – definicja zawarta w art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe – **Wykształcenie średnie posiada osoba, która:**
 - 1) ukończyła szkołę ponadpodstawową, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, czyli czteroletnie liceum ogólnokształcące albo pięcioletnie technikum albo;
 - 2) uzyskała w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, w wyniku klasyfikacji rocznej w klasie, której zakres nauczania odpowiada ostatniej klasie liceum ogólnokształcącego, ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących pozytywne oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq ustawy o systemie oświaty, albo
 - 3) ukończyła szkołę ponadgimnazjalną, z wyjątkiem szkół zawodowych, zasadniczych szkół zawodowych oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, albo
 - 4) ukończyła szkołę ponadpodstawową albo szkołę artystyczną realizującą kształcenie ogólne w zakresie szkoły ponadpodstawowej działające w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem zasadniczych szkół zawodowych, szkół zasadniczych lub innych równorzędnych.

2. **Wykształcenie średnie branżowe** – definicja zawarta w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe - **Wykształcenie średnie branżowe posiada osoba, która:**
 - 1) ukończyła branżową szkołę II stopnia albo
 - 2) spełniła warunki, o których mowa odpowiednio w ust. 2 pkt 1 lub 2 (*ukończyła branżową szkołę I stopnia albo zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia oraz:*
 - a) *ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia lub*
 - b) *posiada certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia lub świadectwo potwierdzające kwalifikację wyodrębnioną w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia, lub*
 - c) *uzyskała dyplom zawodowy albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe)*oraz zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły II stopnia, a także:
 - a) ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie nauczonym w branżowej szkole II stopnia, z tym że kwalifikacja ta wraz z kwalifikacją, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a lub b, zostały wyodrębnione w tym samym zawodzie, lub
 - b) posiada certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie nauczonym w branżowej szkole II stopnia lub świadectwo potwierdzające kwalifikację wyodrębnioną w zawodzie nauczonym w branżowej szkole II stopnia, która wraz z kwalifikacją, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a lub b, zostały wyodrębnione w tym samym zawodzie, lub
 - c) uzyskała dyplom zawodowy albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, w zawodzie nauczonym na poziomie technika.

3. Prawo wybierania (**czynne prawo wyborcze**) – wyjaśnienie w art. 10 § 1 i 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy - ma:
- 1) w wyborach do Sejmu i do Senatu oraz w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej - obywatel polski, który **najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat**;
 - 2) w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej - obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który **najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**;
 - 3) w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego:
 - a) rady gminy - obywatel polski, obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim oraz obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, który **najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy**,
 - b) rady powiatu i sejmiku województwa - obywatel polski, który **najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze, odpowiednio, tego powiatu i województwa**;
 - 4) w wyborach wójta w danej gminie - osoba mająca prawo wybierania do rady tej gminy.

Nie ma prawa wybierania osoba:

- 1) **pozbawiona praw publicznych** prawomocnym orzeczeniem sądu;
 - 2) **pozbawiona praw wyborczych** prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu;
 - 3) **ubezwłasnowolniona** prawomocnym orzeczeniem sądu.
4. Art. 158 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych - **Ławnikiem może być wybrany** ten, kto (wszystkie wymagania należy spełniać łącznie):
- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
 - 2) jest nieskazitelnego charakteru;
 - 3) ukończył 30 lat;
 - 4) jest zatrudniony, prowadzi działalność gospodarczą lub mieszka w miejscu kandydowania, co najmniej od roku;
 - 5) nie przekroczył 70 lat;
 - 6) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika;
 - 7) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

Kandydaci na ławników muszą spełniać kryterium wieku – minimum 30, maksimum 70 lat. **Wymagania w tym zakresie oceniane są na dzień wyborów**, co oznacza, że najpóźniej w tym dniu kandydat musi ukończyć lat 30 oraz do tego dnia nie może przekroczyć 70. roku życia, przy czym ukończenie po dacie wyboru, w czasie trwania kadencji, 70 lat nie powoduje ani wygaśnięcia mandatu, ani też nie jest podstawą jego odwołania czy też niepowoływania do pełnienia obowiązków (Gabriela Ott (red.), Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, Lex 2013).

Nieskazitelnosc charakteru to nie tylko niekaralnosc, ale zespol cech, zachowan i postawy moralnej, ktore pozwalaja na stwierdzenie, ze zachowanie i postawa kandydata sa bez skazy. Kolejnym warunkiem niezbędnym do ubiegania się o funkcję ławnika jest związanie kandydata z danym środowiskiem lokalnym przez fakt zamieszkania, zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej w miejscu kandydowania przez okres, co najmniej roku przed datą wyborów. Miejsce kandydowania wyznacza właściwość miejscowa sądu, którego dotyczą wybory. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest natomiast miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu (art. 25 k.c.). Jest to, zatem

miejsce, w której posiada ona swoje centrum życiowe, a zamiar stałego pobytu jest uzewnętrzniony i wiadomy osobom trzecim. Nie musi ono być równoznaczne z miejscem zameldowania, które ma charakter administracyjnego potwierdzenia przebywania danej osoby. Jeżeli miejsce zamieszkania nie jest miejscem zameldowania, kandydat fakt zamieszkania musi dodatkowo uzewnętrznić i potwierdzić. Miejsce zatrudnienia to miejsce wykonywania pracy zgodnie ze wskazaniem pracodawcy, stosownie do przepisów kodeksu pracy.

5. Art. 162 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych **„Informacje o kandydacie na ławnika uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla informacji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego”** – zasady określone w art. 58 § 3:

W przypadku kandydatów do objęcia pierwszego stanowiska sędziowskiego właściwy prezes sądu zasięga od właściwego ze względu na siedzibę sądu komendanta wojewódzkiego Policji albo Komendanta Stołecznego Policji informacji o każdym z kandydatów. Informacje o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego uzyskuje się i sporządza w oparciu o dane zawarte w policyjnych systemach teleinformatycznych. Komendant Policji przedstawia pisemną informację o kandydacie prezesowi sądu w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku. Informacji nie zasięga się, jeżeli kandydat zajmuje stanowisko asesora sądowego lub prokuratora.

§ 5. Przedstawiając informację, o której mowa w § 3, komendant wojewódzki Policji albo Komendant Stołeczny Policji przekazuje prezesowi sądu wszystkie zebrane materiały służące do sporządzenia informacji.

6. Wymogi do **zdjęcia** – wyjaśnienie w art. 29 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych oraz w § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu – fotografia wykonana nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku, wykonana na papierze fotograficznym, **kolorowa**, o wymiarach 35×45 mm, wykonana na jednolitym jasnym tle, z równomiernym oświetleniem, mająca dobrą ostrość oraz odwzorowująca naturalny kolor skóry, obejmująca wizerunek od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak aby twarz zajmowała 70-80% fotografii, przedstawiająca osobę w pozycji frontalnej, z zachowaniem symetrii w pionie, i odzwierciedlająca w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości wizerunek twarzy osoby kandydującej. Osoba na fotografii patrzy na wprost oraz ma naturalny wyraz twarzy, zamknięte usta, twarz nieprzysłoniętą włosami, widoczne brwi, oczy i źrenice. Osoba na fotografii jest przedstawiona bez nakrycia głowy oraz bez okularów z ciemnymi szklami.

Osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może załączyć fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny, a osoba ta przedłoży zaświadczenie o przynależności do kościoła lub innego związku wyznaniowego zarejestrowanego w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z właściwymi dla nich przepisami. Osoba może także załączyć fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile uprawdopodobni, że taka potrzeba wynika z konsekwencji przebytego leczenia lub zaistniałego wypadku.

Osoba z wadą narządu wzroku może załączyć fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami, o ile osoba ta przedłoży orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z powodu wrodzonej lub nabytej wady narządu wzroku.

Osoba, która posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane zgodnie z przepisami o orzekaniu o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, a także osoba, której stan zdrowia nie pozwala na spełnienie wymogów fotografii określonych w ust. 3 („patrzy na wprost oraz ma naturalny wyraz twarzy, zamknięte usta, twarz nieprzysłoniętą włosami, widoczne brwi, oczy i źrenice”), może załączyć fotografię niespełniającą tych wymogów.

7. **Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej** – wyjaśnienie w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej - Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej to lekarz, który:

- 1) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny rodzinnej albo
- 2) odbywa szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie medycyny rodzinnej, albo
- 3) posiada specjalizację II stopnia w dziedzinie medycyny ogólnej

- z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej albo który wykonuje zawód u świadczeniodawcy, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, wybrany przez świadczeniobiorcę zgodnie z art. 9.

8. **Rekompensata dla ławników** – wyjaśnienie w art. 172 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych - wysokość rekompensaty dla ławników biorących udział w rozpoznawaniu spraw w sądach powszechnych, za jeden dzień pełnienia obowiązków ławnika, wynosi 2,64% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c.

Art. 91 § 1c. Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z zastrzeżeniem § 1d.

§ 1d. Jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1c, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości.

Przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2023 r. wyniosło 7 005,76 zł – Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2023 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2023 r. (Dz. U. M.P. 2023 poz. 831).

Rekompensatę oblicza się wg algorytmu:

$7\,005,76 \times 2,64\% = 184,95$ zł brutto (rekompensata za 1 dzień)